

N:o 42.

Ank. till Riksd. Kansli den 22 April 1880, kl. 1 e. m.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af förordningen den 21 December 1857 angående straffarbetes och fängelsestraffs verkställande i enrum.

Uti en från Första Kammaren till Lag-Utskottet hänvisad motion, N:o 75, föreslår Herr G. Fr. Almqvist, att Riksdagen må för sin del besluta och hos Kongl. Maj:t begära nådig fastställelse å sådan ändring af §§ 1, 2, 3, 4 och 5 i Kongl. Förordningen den 21 December 1857, att dessa erhålla följande lydelse:

1 §. Den, som till straffarbete på *fyra* år eller kortare tid dömd är, skall, der så ske kan *och hans helsotillstånd sådant medgifver*, under strafftiden hållas i enrum. *Detta stadgande gäller ej för den, som före straffets början uppnått en ålder af femtio år, utan så är, att han sjelf derom gör anhållan hos den myndighet, som har att om verkställighet af straffet förordna, och ej heller för den, som för vanfrejdande brott förut undergått straffarbete i gemenskap.*

2 §. Straffarbete, som endast omfattar en tid af tre månader, skall oafkortadt verkställas. Är sådant arbete för längre tid ådömdt, varde, då detsamma i enrum verkställles, från den del af strafftiden, som öfverskjuter tre månader, en *tredjedel* afdragen. Uppkommer i sådant afdrag brutet månadstal; varde *tredjedels* månad till *tio* dagar räknad. Skall — — — ega tillträde.

3 §. Är någon — — ej öfverstiger *fyra* år; varde — — — ådömda. Öfverskjuter den sammanlagda strafftiden *fyra* år; då skall — — svarar.

4 §. Förordnar Konungen — — — bestämmer.

5 §. Fängelsestraff skall ock — — — fångar.»

Förutom några uteslutningar föranledda af den sedan förordningens tillkomst förändrade lagstiftningen samt några helt obetydliga redaktionsändringar, innefattar förslaget, på sätt medelst kursivering är i det samma utmärkt, tvänne förändringar i de nu uti ämnet gällande bestämmelser, nemligen dels förlängning från högst två till högst fyra år af den ådömda straffarbetestid, hvilken skall, der så ske kan, verkställas i enrum, dels ock ett häraf betingadt förhöjdt afdrag från en fjerdedel till en tredjedel af den tre månader öfverskjutande ådömda strafftiden; äfvensom enligt förslaget skulle genom ett tillägg i lagen uttryckligen bestämmas, att cellstraff endast får användas, der fångens helsotillstånd sådant medgifver.

Utskottet anser sig böra här återgifva de motiv, motionären anför för sitt förslag.

Huru olika åsigtarna än vore i fråga om lämpligaste sättet för utkrävande af straff, så rädde dock blott *en* mening derom, att dervid borde så ordnas, att den dömda icke genom verkställighet af straffet lede försämring till kropp och själ, till försvårande af hans framtida ärliga utkomst. Det vore ock allmänneligen känt, att detta svårigen kunde förhindras, om fången längre eller kortare tid hölles i gemenskap med andra fångar. Detta vore väl insedt redan då nu gällande strafflag utarbetades; men begränsning i tiden för straff i enrum påkallades då likväl af två omständigheter: *den ena* att, i enlighet med det då kända Filadelfia-systemet, med ensamhetsfängelse förutsattes, att fången fortfarande skulle hållas i cellen, afskild från gemenskap ej blott med andra fångar, utan ock med andra personer än bevakningen — en behandling, som ej utan skada kunde under längre tid uthärdas; och *den andra* att tillräckligt antal celler på den tiden icke funnits att tillgå. Dessa båda omständigheter hade emellertid numera förlorat sin betydelse. Erfarenheten i andra länder hade nemligen lärt, att strafffånge kunde, utan men till kropp eller själ, hållas förvarad i enrum, skild från all gemenskap med andra fångar, derest honom bereddes besök af lärare eller andra bildade personer, som lemnade honom undervisning eller sysselsättning för tankarne, samt han tillika egde fortfarande tillfälle till arbete och vistelse i fria luften en eller annan stund om dagen. Cellantalet i rikets fängelser hade under tidens lopp nått den tillväxt, att fortfarande förvar i enrum utan olägenhet skulle kunna beredas jemväl för det jemförelsevis mindre antal fångar, som dömdes till straffarbete under en tid af från två till fyra år och icke förut gjort sig skyldiga till straff för brott, som medfört förlust

af medborgerligt förtroende. Toges nu tillika i betraktande att den, som utan att på förhand vara illa känd, gjort sig skyldig till brott, som medförde straffarbete i enrum, efter undergången bestraffning i allmänhet icke funne hinder att åter inträda i sin förra verksamhet; att så väl det allmännas som individens fördel manade dertill, att sådant underlättades; att straffarbete i enrum innefattade något i folkuppfattningen vida mer afskräckande än straffarbete i gemenskap; och att, till följd af den afkortning i strafftiden, som straffets verkställande i enrum förutsatte, en del af kostnaden för fångunderhållet för staten besparades, så syntes giltiga skäl tala därför, att verkställighet af straffarbete i enrum måtte utsträckas till längre tid än hittills varit bestämdt.

Förslaget synes Utskottet värdt all uppmärksamhet.

I flere andra europeiska länder är ock den för straffånges hållande i enrum medgifna högsta tidslängden längre än hos oss, såsom framgår af följande, af motionären till Utskottet aflemnade tabell:

	Högsta ådömda strafftiden.	motsvarar efter afdrag cellstraff under
Sverige	2 år	1 år 6 $\frac{3}{4}$ månader.
Enligt förslaget ...	4 år	2 år 9 månader.
Norge	6 år	4 år.
Danmark	6 år	3 år 6 månader.
Belgien	20 år	9 år 282 dagar.
<p>I England hålles den till straffarbete dömd i cell under de första 9 månaderna.</p> <p>I Tyska riket är åt fängelseförvaltningen öfverlemnadt att bestämma, huruvida fången skall förvaras i cell, men må sådant icke utan fångens medgifvande ske i mera än 3 år.</p> <p>I Holland har strafftiden i cell från en tid af högst blifvit successivt utsträckt, och är fråga om att låta densamma uppgå till 4 år. 2 år</p>		

Enär emellertid ett antagande af motionärens förslag skulle vara af djupt ingripande betydelse för vårt straff-system och fängelseväsen samt frågan synes före sin lösning erfordra en mera omfattande och mångsidig utredning än som inom Riksdagen torde kunna åstadkommas, får Utskottet med anledning af motionen hemställa,

att Riksdagen ville i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t tacktes taga i öfvervägande, om och under hvilka vilkor tiden för straffarbets fullgörande i cell må kunna utsträckas, äfvensom huruvida ej för dem, hvilka icke utan fara för sitt helsotillstånd kunna underkastas cellstraff, denna straffart må kunna mot annan sådan utbytas.

Stockholm den 22 April 1880.

På Lag-Utskottets vägnar:

G. LAGERSTRÅLE.
